

9.03.2007

BDDK BASIN AÇIKLAMASI

Bilindiği üzere, Basel Komitesi tarafından 1988 yılında yayımlanmış olan Sermaye Yeterliliği Uzlaşısının (Basel-I), finansal piyasalarda ve bankaların risk ölçüm ve yönetim sistemlerinde meydana gelen gelişmeler dikkate alınarak güncellenmesi çalışmalarına 1998 yılında başlanmış ve Komite tarafından ilki Haziran 1999’da olmak üzere üç istişari metin (Consultative Paper) yayımlamıştır. Söz konusu istişari metinler, gerek ülke denetim otoritelerinden, gerekse bankalar ve diğer ilgili taraflardan alınan yorumlar çerçevesinde yenilenmiş ve Yeni Sermaye Yeterliliği Uzlaşısına (Basel-II) ilişkin nihai metin Haziran 2004’te yayımlanmıştır. Ayrıca, Kasım 2005 tarihinde de Uzlaşuya bazı yeni hükümler ilave edilmiştir. Uzlaşu, kredi, piyasa ve operasyonel risk için yasal sermaye yükümlülüklerinin hesaplanmasına ilişkin hükümler içeren 1. Yapısal Blok, banka ve denetim otoritesi tarafından sermaye yeterliliğinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler içeren 2. Yapısal Blok ve kamuya açıklanacak bilgilere ilişkin hükümler içeren 3. Yapısal Bloktan oluşmaktadır.

Bankacılık işlemleri ve bunların denetimine yönelik önemli yenilikler getiren Uzlaşu’nun, Basel Komitesi üyesi 13 ülke¹ dışında da pek çok ülke tarafından uygulanması planlanmaktadır. Basel-II’nin uygulanmasına dair Finansal İstikrar Enstitüsü tarafından Eylül 2006’da yayımlanan bir ankete göre Basel Komitesi üyesi olmayan; 89 ülke ile Avrupa kıtasında yer alan 36 ülkenin planları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ÜLKELER	Uygulama Yılı	1. Yapısal Blok						2. Yapısal Blok	3. Yapısal Blok
		Kredi Riski			Operasyonel Risk				
		SY	TİDDY	GİDDY	TGY	SY	İÖY		
Basel Komitesi Üyesi Olmayan Ülkeler (Toplam 89 Ülke*)	2007	39	22	8	38	34	11	42	34
	2008	59	32	27	54	45	30	61	54
	2009	62	40	32	57	50	31	66	60
	2010-2015	70	55	45	65	57	42	71	66
Basel Komitesi Üyesi Olmayan Avrupa Kıtası Ülkeleri (Toplam 36 Ülke*)	2007	21	18	6	20	21	7	20	19
	2008	26	20	19	25	23	21	23	21
	2009	26	22	21	25	23	22	24	22
	2010-2015	26	23	22	27	23	22	26	23

Yöntemler: SY: Standart Yaklaşım, TİDDY: Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım, GİDDY: Gelişmiş İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım, TGY: Temel Gösterge Yaklaşımı, İÖY: İleri Ölçüm Yaklaşımları.*: Ülkelerin aynı anda birden fazla yöntemi uygulaması mümkündür. Ayrıca sorularda her hangi bir tarih belirtmeyen ülkelerin bulunması sebebiyle, tabloda yer alan sayılar ile toplam ülke sayısı arasında eşitlik aranmamalıdır.

Kaynak: Implementation of the new capital adequacy framework in non-Basel Committee member countries, FSI Occasional Paper 6, Eyl 2006.

¹ Basel Komitesi üyeleri: Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Belçika, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Lüksemburg.

Basel-II'nin uygulanmasına ilişkin olarak BDDK sorumluluklarını; mevzuat çalışmalarının yapılması, müşterek çalışmaların yapılması için gerekli komitelerin tesisi, bunların işlerliğinin sağlanması, banka faaliyetlerinin izlenmesi ve yönlendirilmesi, sayısal etki çalışmaları, risk odaklı denetim çalışmaları, araştırma çalışmaları, ulusal ve uluslar arası uygulamaların izlenmesi ve iştirak edilmesi, eğitim, yayın ve diğer bilgilendirme faaliyetleri yoluyla yerine getirme çabası içerisinde. Bu kapsamda ilk olarak Eylül 2003'te hazırlanan Basel-II'ye Geçiş İlişkin Yol Haritası, Mayıs 2005 tarihinde güncellenerek kamuoyuna duyurulmuştur. Yol Haritasında yer alan hükümler çerçevesinde, şu ana kadar, üç adet komite ve çeşitli alt çalışma grupları tesis edilmiş, bankalardan periyodik olarak ilerleme anketleri talep edilmiş ve alınan bilgiler ışığında gelişme raporu hazırlanmış, başta reel sektör ve KOBİ'ler olmak üzere ilgili kesimlerin bilgilendirilmesi amacıyla 19 farklı ilde toplantılar düzenlenmiş, Basel-II'ye yönelik çeşitli çalışma raporları yayımlanmış, Basel-II ve risk yönetimi konusunda düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilmiş ve Basel-II'nin olası etkileri konusunda Sayısal Etki Çalışmaları düzenlenmiştir. Halihazırda sektörün % 97.28'ini temsil eden 31 bankanın katılımı ile İkinci Yerel Sayısal Etki Çalışması (QIS-TR2) devam etmekte olup, çalışmaya ilişkin değerlendirme raporunun Mayıs ayı başında yayımlanması planlanmaktadır. Ayrıca, Basel-II içerisinde ulusal denetim otoritesi takdirine bırakılmış ulusal uygulama tercihlerine ilişkin açıklayıcı rehber yayımlanmış, QIS-TR2 sonuçları ve AB üyesi ülkelerin deneyimleri de dikkate alınarak ülkemiz menfaatleri çerçevesinde söz konusu tercihlerin belirlenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

5411 Sayılı Bankacılık Kanununda öngörülen yeni hükümlerin uygulanması ve sektörde yapısal bir dönüşüm gerçekleştirilmesi için çok sayıda temel düzenleme yayımlanmış ve Kurum organizasyon yapısında değişikliğe gidilmiştir. Bu gelişmeler ile eş zamanlı olarak; Avrupa Birliği Basel-II hükümlerini içeren 2006/48/EC ve 2006/49/EC numaralı direktifleri, Avrupa Banka Denetçileri Komitesi (CEBS) ise konuya ilişkin çok sayıda açıklayıcı dokümanı yayımlamış ve bunlara yönelik hazırlık çalışmaları AB-Türkiye müzakerelerine konu edilmiştir. Bu çerçevede, AB Direktiflerine ve Basel-II'ye yönelik ilgili diğer kesimlerin çalışmaları, BDDK ve bankacılık sektörü kadar önem arz etmektedir.

Faaliyetlerden gerçekleştirilmiş olanların ve gündemden düşen hususların çıkarılması, AB Direktiflerinin birincil, Basel-II belgelerinin ise ikincil referans olarak dikkate alınması, tekrarlardan kaçınılması ve sadeleştirilmesi sebepleriyle güncellenen ve başta kuruluş birlikleri olmak üzere ilgili taraflarla müzakere edilen nihai Yol Haritasının, AB üyesi ülkelerin uygulama deneyimleri ve yerel etki analizleri sonuçları ile birlikte değerlendirilerek QIS-TR2 çalışmasına ilişkin Mayıs ayında yayımlanacak raporu müteakiben açıklanması planlanmaktadır.

Basel-II komiteleri ve üyelerinin gösterdiği yakın işbirliği ve faydalı çalışmaları memnuniyetle karşılanmaktadır. Basel-II hazırlık ve geçiş süreçlerinde, ilgili taraflarla daha sıkı ve sürekli işbirliğine gidilecek, bilgilendirmeye yönelik faaliyetlere ağırlık verilecektir. Bu çerçevede, internet sayfası güncellenecek, televizyon ve diğer basın yayın araçları azami ölçüde kullanılacak, seminer ve arama konferansı gibi faaliyetlere yoğunlaşılacaktır. Bunun yanında, anketler de dahil çeşitli etki analizleri düzenlenip, sonuçları ilgili taraflarla paylaşılacaktır.

Kalkınma planı ve yıllık programlar ile sektör strateji ve politikalarına uyum gözetilerek hazırlanan Basel-II'ye ilişkin düzenleme taslakları, geniş katılımlı bir görüş alma sürecini tesis etmek üzere internet sayfamızda kamuoyunun görüşüne açılacaktır.

Bankacılık sektörü ve ülke ekonomisi için kritik önemi haiz Basel-II'ye hazırlık sürecinde ilgili tüm kesimlerin idari kapasitelerini artırıcı önlemleri aldıkları ve alacaklarına inanılmaktadır.

Kamuoyuna duyurulur.